

Vragenboekje

Als bij een vraag een verklaring of uitleg gevraagd wordt, worden aan het antwoord geen punten toegekend als deze verklaring of uitleg ontbreekt.

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Dit examen bestaat uit een vertaalopdracht en 18 vragen.

Tekst 1

Zonder de naam van Bacchus te noemen maakt Ovidius al in de eerste regels van het verhaal duidelijk, dat de *nurus Ciconum* Bacchanten waren.

- 1 Noem drie verschillende uiterlijke kenmerken, genoemd in regel 1–13, waaruit blijkt dat hier sprake is van Bacchanten.

Regel 14–18 Quae t/m perimunt

In deze regels worden de Bacchanten door twee woorden getypeerd.

- 2 Welke twee woorden zijn dat?
3 Welk van deze twee woorden zegt meer over henzelf en welk meer over hun slachtoffer? Geef een verklaring voor je antwoord.

Regel 16–17 in illo tempore primum irrita dicentem nec quicquam voce moventem

- 4 Op welk vermogen van Orpheus doelt Ovidius hier?
5 Citeer uit regel 1–13 de twee plaatsen waar het effect van dit vermogen beschreven wordt.

Regel 18–20 perque os t/m recessit

In deze regels wordt de nadruk gelegd op de bijzondere betekenis van Orpheus' mond. Ovidius gebruikt daartoe middelen van stilistische en metrische aard.

- 6 Geef van elk een voorbeeld.

Regel 21–24 Te maestae t/m luxit.

In deze regels zijn meerdere stijlmiddelen te onderkennen, waarmee de dichter de dramatiek van de situatie onderstreept.

- 7 Noem drie verschillende stijlmiddelen en citeer de desbetreffende woorden.

Het is opvallend, dat Phoebus pas in regel 35, als het verhaal bijna ten einde is, ten tonele verschijnt.

- 8 Waarom is dit late ingrijpen zo opvallend? Verwerk in je antwoord een citaat uit regel 1–13.

De merkwaardige passage over de aanval van de slang op het hoofd van Orpheus kan aetiologisch worden verklaard.

- 9 Leg dit uit, met gebruikmaking van de gegevens uit regel 36–37.

Regel 43 Eurydicenque suam iam tutus respicit Orpheus

- 10 Leg uit wat de betekenis is van de toevoeging van de woorden „iam tutus” in het licht van de mythe van Orpheus en Eurydice.

De passage regel 14–43 kan in vier delen worden verdeeld.

- 11 Welke delen zijn dat? Baken elk deel duidelijk af, door het eerste en het laatste woord ervan te citeren; vat in een trefwoord of een korte zin de inhoud van elk van deze delen samen.

Regel 44–49.

Vergelijk deze passage met het slot van Ovidius' verhaal over Philemon en Baucis. Deze oude mensen worden ook in bomen veranderd.

- 12 Wat is het opmerkelijke verschil, gelet op de rol die de goden spelen in de beide verhalen?

Tekst 1 en 2

- 13 Geef twee inhoudelijke verschillen tussen de versie van Vergilius en die van Ovidius. Betrek in je antwoord tekst 1, regel 27–30.

Tekst 3 en 4

In tekst 3 worden vier meningen gegeven over het motief van de Bacchanten om Orpheus te doden.

De opvatting van Pausanias, genoemd in alinea 1, dat de vrouwen dronken zouden zijn geweest, vindt geen steun in de teksten van Ovidius.

- 14 Waarop is deze gedachte dan wel gebaseerd?
- 15 Welk element van de verklaring, genoemd in alinea 2, sluit wel aan bij Ovidius? Geef je antwoord in de vorm van een citaat uit Van Mander en een citaat uit tekst 4.
- 16 Regel 6–7 dat hy den Thracische soude hebben gheleert een grouwlijcke wellusticheyt
Waar vindt Van Mander hiervoor aanknopingspunten in de tekst van Ovidius? Citeer bij wijze van antwoord de desbetreffende passage uit tekst 4.
- 17 Welk element in de verklaring, genoemd in alinea 4, gaat niet op Ovidius terug? Geef in je antwoord precies aan, bij welk woord in Van Manders tekst het van Ovidius afwijkende gedeelte begint.

Tekst 5

- 18 Leg uit wat de schrijfster met deze woorden bedoelt. Gebruik niet meer dan 100 woorden. Schenk bij je antwoord aandacht aan de volgende elementen: de speelse dichter van de liefde, goden en heroën, Cupido, „een-stapje-hoger-plus-één-versvoet-meer”.

Vertaalopdracht

Bestudeer tekst 6, met de inleiding en de aantekeningen.

Vertaal regel 1–16.

Einde